

Bölünmeyi Ortaya Çıkaran Sebepler
BÖLÜNME TÜRLERİ
Türk Hukukunda Durum ve Tanım Sorunu

*Prof. Dr. Mehmet HELVACI**

I. BÖLÜNMEYİ ORTAYA ÇIKARAN SEBEPLER

Bölünmeyi ortaya çıkaran sebepler çok çeşitli olabilir. Bunların tamamını baştan bilebilmek mümkün olmadığı gibi, hukuk düzeni bölünmeyi ortaya çıkarabilecek sebepleri düzenlememektedir.

Aslında bölünmeyi ortaya çıkaran sebeplerin büyük çoğunluğu yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, işletmenin yeniden yapılanması gereğinin bir sonucu olarak ya da işletmenin yönetiminin bu yönde bir tercih belirtmesi ile tamamen işletmesel yönden ortaya çıkarlarsa da, bazen sebeplerin hukuk düzeninin sonucu olabilmesi de mümkündür.

Bölünmenin bir işletme bakımından birden çok nedene dayalı olarak gerekli olduğunu tespit ettikten sonra, bütün bölünme sebeplerini tespit iddiası olmadan, aşağıdaki sebepleri saymak mümkündür¹. Hemen belirtelim ki bu sebepler sadece Türk Hukuku bakımından tespit edilmiş olmayıp, bölünmeye ilişkin genel sebepler olarak ortaya çıkmaktadırlar.

1. Ortaklık Yönetiminin Tercihine Bağlı Olan Sebepler

Bölünmeyi ortaya çıkaran neden bazen tamamen ortaklığı yönetenlerin bölünmeyi istemelerinden kaynaklanır. Bu türden bölünmelerde, bölünmenin bizim aşağıda tespit edeceğimiz somut bir ya da birkaç sebebi olabilece-

* İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

1 Bu sebepler için ve genel olarak bölünme bakımından bkz. HELVACI Mehmet: Yeniden Yapılandırma Modeli Olarak Bölünme Özellikle Anonim Ortaklıkların Bölünmesi, İstanbul 2004, sh 10 vd.; Bu sebeplerin bir kısmının tespiti bakımından EBERHARD Stefan: La Scission de la Société Anonyme, en droits Allemand, Américain et Suisse, 1999 Lausanne, sh. 6-9. Ayrıca sadece ekonomik sebepler açısından bir değerlendirme için bkz. ÖNDER Sezgi: "Bölünme, Birleşme ve Hisse Devri İşlemlerinde Yapılan Son Düzenlemeler", Vergi Dünyası, Kasım 2001, S. 243, sh. 86.

ği gibi, bazen bu sebeplerden hiçbiri söz konusu olmadan da bölünme kararı alınabilir.

Bu durumun tespitindeki amacımız, hukuken bölünmenin gerçekleşebilmesi için belli bir amacın var olmasını aramak zorunluluğunun bulunmadığını tespit etmektir. Bir anlamda bölünme tamamen keyfi nedenlere dayalı olarak da veya herhangi bir nedene dayanmadan da gerçekleştirilebilir.

2. İşletmesel Sebepler

İşletmesel sebeplerin nelerden ibaret olacağını tespiti olanaksızdır. Bu konuda oluşabilecek en önemli sebeplerin başında anonim ortaklığın birden fazla alanda faaliyet gösteren parçalara bölünmüş olması gösterilebilir. Böyle bir anonim ortaklığın her biriminin aynı dikkat ve basiretle yönetilmesi prensip olarak zorunlu ise de pratikte olası değildir. Örneğin ortaklığın genel bir başarı primi uygulaması birbirinden çok farklı tarzda çalışan birimlerden her birinde çalışanları tatmin etmeyecektir. Farklı bir başarı primi sistemi uygulaması ise iç çelişkileri meydana getirecektir.

Bu durumda olabilecek bir bölünme birbirinden farklı çalışan aynı ortaklık birimlerini, birer ayrı anonim ortaklık haline dönüştürecek ve bunların her birinin ayrı politikalar uygulamasını mümkün kılacaktır. Bu durumda her anonim ortaklık kendi performansı ile değerlendirileceğinden, bunların yöneticileri bakımından itici güç oluşmuş olacak ve bu durum anonim ortaklığın karlılık sonuçlarına birebir yansıtacaktır.

Akla gelebilecek bir başka işletmesel sebep ise yapılan bir birleşmenin istenilen sonuçları vermemesi halidir. İstenilen sonuçların ortaya çıkmamasının nedenlerine örnek olarak iki ortaklığın işletmesel yapılarının uyumsuz olması veya geleceğe ilişkin tasarımlarında farklılık bulunmasını gösterilebilir. Bu durumda da bölünme bir çare olarak ortaya çıkabilecektir.

Bunların dışında; işletmelerin bünyesinde yürütülen birden çok hizmet ve üretim faaliyetinin birbirinden ayrılması sağlanarak aşırı veya gereksiz ve sağlıksız büyüme nedeniyle oluşmuş hantal yapının ortadan kaldırılması, yeni oluşturulacak daha küçük aktif birimlerin alanlarında uzmanlaşma olanağına kavuşturulması ve bütün bunların sonucu olarak da ölçek ekonomisinden yararlanarak daha verimli ve kârlı kuruluşlar yaratılabilmesi işletmesel sebepler olarak sayılabilir.

3. Finansman İhtiyacından Kaynaklanan Sebepler

Bölünmeyi gerektirecek bir başka sebep ise anonim ortaklığın finansman ihtiyacından kaynaklanabilir. Özellikle halka açılarak işletme sermayesi oluşturmaya çalışan anonim ortaklıklarda, ortaklığın iştiğal konusu ve ortaklığın fiilen uğraştığı iş, yatırımcılar bakımından önem taşır. Yatırımcı-

lar her alanda çalışan ve belli bir özel uzmanlık alanı olmayan bir ortaklık yerine hedefi daha belirli ve uzmanlık alanı daha özel olan bir ortaklığı tercih etme eğilimindedirler.

Kaldı ki anonim ortaklığın özel bir uzmanlık alanına sahip olması yatırımcı için önemli olduğu gibi, anonim ortaklık bakımından da özel bir yatırımcı grubunun ilgisini çektiği ölçüde önem taşıyabilir. Hatta bu tür anonim ortaklıklar anasözleşmelerine bu yatırımcı grubu dışına açık olmadıklarını belirten pay sahiplerini sınırlayıcı hükümler de koyabilirler (TK 418).

İşte birden fazla alanda faaliyet gösteren bir anonim ortaklık yukarıda anılan finansman ihtiyacını karşılamak üzere bölünme yoluna giderek belli alanlarda uzman anonim ortaklıklar meydana getirebilecektir.

4. Mirasa İlişkin Sebepler

Ölümünden sonra ortaya çıkacak miras problemlerini sağlığında halletmeyi planlayan bir anonim ortaklığın hakim ortağı, sağlığında bölünmeyi kullanarak mirasçılarının her birine ortaklığın bir parçasını, bağımsız bir anonim ortaklık olarak bırakmak yoluna gidebilir.

Benzer bir tercih ölümünden sonra geride kalanların hiçbirisinin ortaklığı tek başına yönetmeye uygun yetenekte olmadığını düşünen bir kimse tarafından da yapılabilecektir.

Bu durumda bölünme miras bırakının ölümünden sonra, miras olarak bıraktığı ortaklığın tamamının yok olmasını engelleyecektir. Bu yolla hem genel olarak ekonomi ve ortaklık çalışanları korunmuş olacak, hem de mirasçılar arasında oluşabilecek sürtüşmeler engellenmiş olacaktır.

5. Risk Yönetiminden Kaynaklanan Sebepler

Ortaklığın belli bir kısmının üzerinde bulunan ve bu kısımdan kaynaklanabilecek riskleri ortadan kaldırmak maksadına yönelik olarak da bölünmeye başvurulabilir. Bu durumda bölünen anonim ortaklığın risksiz veya daha az risk taşıyan bölümü bakımından ortaya bir avantaj çıkarken, riskli bölümü bakımından da bir dezavantajın çıktığını kabul etmek gerekmektedir.

Henüz oluşmamış bir risk bakımından da bölünme yaşanabilir, bu durumda riskin oluşabileceği bölümü önceden bölerek, geriye kalan diğer bölümler üzerinden risk faktörü kaldırılabilir².

6. Vergisel Sebepler

Bazı alanlardaki ortaklıklara tanınan vergi muafiyetlerinden faydalanmak da bir bölünme nedeni olarak ortaya çıkabilir. Örneğin bazı ülkelerde

2 HUBER Arnold Peter: Die Spaltung von Aktiengesellschaften aus handelsrechtlicher Sicht, thèse Berne, Zurich 1979, sh. 11.

halka açık anonim ortaklıklara veya gayrimenkul yatırım ortaklıklarına vergi muafiyetleri veya indirimleri tanınmaktadır.

Bu durumda anonim ortaklıkları bölerek bölünen kısımlardan birini halka açmak ya da ortaklığa ait gayrimenkulleri bölünme suretiyle bir başka ortaklık çatısı altında toplayarak, gayrimenkullerin kazançları bakımından vergiden kaçınmak cazip bir durum yaratmaktadır.

7. Pazarlamaya İlişkin Sebepler

Bir anonim ortaklığın çatısı altında birden fazla faaliyetin bulunması durumunda yukarıda işletmesel sebepler başlığı altında incelediğimize benzer hususlar pazarlama faaliyeti nedeni ile de ortaya çıkabilir. Her alanın kendine özgü bir müşteri muhitinin ve yapısının bulunması doğaldır. Farklı yapıdaki müşterileri aynı pazarlama stratejisi ile yönlendirmek ise mümkün değildir.

Özellikle birbirine tezat teşkil eden müşteri gruplarına sahip olduğunda bu durum daha net olarak ortaya çıkar. Örneğin bir taraftan doğayı kirlettiği kesin olan kimya, çimento veya petrol sektörü ile uğraşırken diğer taraftan çevre korumasına yönelik teknoloji üreten ve satan bir anonim ortaklığın pazarlama faaliyetlerinde sorunlar yaşaması doğaldır.

Bu durumda birbiri ile çelişkili sonuçlar yaratan faaliyetleri aynı ortaklık çatısı altından çıkararak bölünme yoluna gitmek, pazarlama bakımından olumsuz sonuçları ortadan kaldıracak ve hatta olumlu sonuçlar da yaratabilecektir.

8. Ortaklığın Korunmasına İlişkin Sebepler

Ortaklığın özellikle halka açık bir anonim ortaklık olması ve halka açıklık oranının yönetim yapısını tehlikeye düşürecek oranda olması halinde bir başka ortaklık tarafından yutulmamanın çaresi olarak geliştirilmiş bir sistemdir.

Böyle bir durumda halka açık anonim ortaklık, bünyesinde bulunan ve diğer ortaklıkların ilgisini çeken, bir başka deyişle ortaklığın paylarının edinilmesini cazip kılan unsur veya işletmeleri bölünme yolu ile bünyeden ayırmaktadır. Böylelikle halka açık anonim ortaklık bir cazibe merkezi olmaktan çıkabilmektedirler.

9. Pay Sahipleri Arasındaki Çekişmeleri Gidermeye Yönelik Sebepler

Bazı anonim ortaklıklarda pay sahipleri arasındaki çekişme ortaklık olma gayesini (affectio societatis) ortadan kaldırmaya kadar varabilir. Yahut bir çekişme söz konusu olmasa bile ortaklar arasındaki anlayış ve görüş farklılıkları bulunabilir. İşte bu durumlarda da mevcut ortaklığın tasfiyesi

yerine bölünme suretiyle birden fazla ortaklık yaratarak ortaklığı ekonomik sistem içinde tutmak olanağı yaratılabilir.

10. İrade Dışı Sebepler

Bazı hallerde yasal düzenlemeler bölünmeyi zorunlu hale getirebilmektedir. Birleşmeler sonucu anonim ortaklığın ulaştığı büyüklük ve boyut giderek tekel oluşturabilmekte, bu da piyasadaki rekabeti ortadan kaldırdığı için rekabet Kanunlarına aykırılık teşkil edebilmektedir.

Böyle durumlarda yetkili kurulların müdahalesi ile anonim ortaklığın bölünmesine karar verilebilmektedir. Bu da bölünmenin tarafların iradesi dışında ortaya çıkmasına sebebiyet vermektedir³.

Bazen de yapılmış olan birleşme veya devralmanın zamanında müracaata rağmen değerlendirilmemiş olması halinde, birleşmenin tamamlanmasından sonra işleme izin verilmediği ortaya çıkabilir (RKHK 7, 11)⁴. Yahut ülke mevzuatı izin alınmadan birleşme veya devralma yapılmasına izin verdiği için birleşme veya devralmanın geçersizliğine sonradan işaret edilebilir. Bu tür bir durumun ortaya çıkabilmesi için bir başka olasılıkta Rekabet Kurulu kararlarının yargısal denetime açık olması nedeni ile verilmiş bir izin kararının Danıştay'ca iptal edilmesidir⁵.

İşte bu türden bir durum ortaya çıktığında yapılmış olan işlemlerin geriye iadesine bir başka deyişle eski hale geri dönülmesine ilişkin işlemlerin yapılmasına gereklilik bulunmaktadır. Bu durumda geriye dönüş işlemleri bölünme usulü kullanılarak yapılabilecektir.

11. Yasal Sebepler

Bazı anonim ortaklıklar faaliyet konuları nedeniyle özel olarak düzenlenmişler ve diğer anonim ortaklıklara nazaran ağırlaştırılmış bir sisteme

- 3 Amerika Birleşik Devletlerinde AT&T ortaklığı benzer nedenlerle zorunlu olarak bölünmek zorunda kalmıştır. 1974 yılında rekabet hukuku çerçevesinde kendisine yönelik olarak açılan dava yıllarca devam etmiş ve 1984 yılında ortaklığın yedi ayrı ortaklığa bölünmesi ile sonuçlanmıştır. Bu konudaki ilk büyük örnek olma özelliğine sahiptir. Bu konuda geniş bilgi için bkz. SADTLER David/CAMPBELL Andrew/KOCH Richard: Breakup, New York 1997, sh. 31 vd..
- 4 Birleşmelerde bu yönde ortaya çıkabilecek sorunlar bakımından çözümün birleşme veya devralmadan önceki hukuki durumun tesisi gerektiğine işaret edilmektedir. Bu konuda bkz. ERDEMERCÜMENT: Türk ve AT Rekabet Hukukunda Birleşme ve Devralmalar, Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, Rekabet Kurulu Tebliği, AT Konsey Tüzüğü(4064/89), İstanbul 2003, sh. 156-157 ve GÜVEN Pelin: Türk Rekabet Hukuku ve Avrupa Birliği Rekabet Hukukunda Birleşme ve Devralmaların Denetlenmesi, Genişletilmiş 2. Baskı, Ankara 2003, sh. 413-416.
- 5 Rekabet Kurulu kararlarının yargısal denetime açık olması ve bunun sonuçları bakımından bkz. GÜVEN: age., sh. 443-454. Ayrıca özel hukuk ilişkilerini etkileyen idari işlemlerin yargısal denetimi bakımından bkz. YASİN Melikşah: Sermaye Piyasası Kurulu ve İşlemleri, Ankara, 2002, sh. 224-232.

tabi tutulmuşlardır. Örneğin bankacılık, sigortacılık yapan anonim ortaklıkların durumu böyledir⁶.

Yine bazı anonim ortaklıkların faaliyet alanları diğerlerine nazaran daha riskli olduğu için bunların da faaliyetleri sırasında diğer anonim ortaklıklardan farklı bir sisteme tabi tutulmuş olmaları normaldir.

İşte bu faaliyetleri yürüten anonim ortaklıkların, bu faaliyetler yanında başka işle de iştigal etmeleri halinde, anonim ortaklık bir bütün olduğu için özel sisteme tabi tutulmaları kaçınılmazdır. Bu özel sistemin dışında kalmak isteyen diğer iştigal alanlarının bölünme yoluna giderek özel sistem dışına çıkmaları mümkündür.

12. Ekonomik Sebepler

Nihayet bu konuda son olarak söylenmesi gereken önemli bir sebep de ekonominin kötü gittiği dönemlerde ortaklıkların duydukları küçülme ihtiyacıdır. Böyle bir durumda ortaklığın küçültülebilmesinin bir yolu da bölünme olabilecektir.

II. BÖLÜNME TÜRLERİ

1. Genel Olarak

Bölünme türlerini incelemeye geçmeden önce Türk hukukunda bu konuda benimsenen terimlerden söz açmak gereklidir. Bunun için ise öncelikle yabancı hukuklardaki durumu ortaya koymak yararlı olur.

2. Terim Sorunu

Türk hukukunda bölünmeye ilişkin olarak gelişen terminoloji yabancı hukuklardaki terminolojiye benzememektedir. Oysa yabancı hukuklarda kullanılan terminoloji genel olarak birbirine benzemektedir. Bu nedenle önce yabancı hukuklardaki durum özetlenecek daha sonra ise Türk hukukuna geçilecektir.

6 Türk hukukunda bankacılık ve sigortacılık yapan anonim ortaklıkların başka işle iştigal etmeleri mümkün değildir. Bu konuda bkz. 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 12. maddesi ile Bankaların Kuruluş ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik madde 29-32, 33(R.G. 27. 04. 2001, S. 24445; en son R.G. 29. 07.2004, S. 25537'de yayımlanan yönetmelikle değişik); Bu konuda ayrıca bkz. KOSTAKOĞLU Cengiz: Son Değişikliği ile Bankalar Kanunu Şerhi, 5. Bası, İstanbul 2004, sh. 304 vd.; REİSOĞLU Seza: Bankalar Kanunu Şerhi ve Bankacılık Uygulaması Diğer Hukuki Kavramlar, Ankara 2002, sh. 299 vd.; BATTAL Ahmet: Bankalar Kanunu Şerhi, Sorularla Banka Hukuku, 2. Bası, Ankara 2004, sh. 129 vd. özellikle 134-136; Hemen belirtilmelidir ki bu düzenleme yeni değildir. 3182 sayılı Eski Bankalar Kanunu döneminde de benzer düzenleme söz konusudur. Bu konuda bkz. TEKİNALP Ünal: Banka Hukuku Esasları, İstanbul 1988, sh. 163-164; EREM Faruk/ ALTINOK Akın/TAN-DOĞAN Haluk: Bankalar Kanunu Şerhi, Ankara 1989, sh. 211-213. Sigorta ortaklıklarının sigortacılık dışında işle iştigal edemeyeceğine dair bkz. KENDER Rayegan: Türkiye'de Hususi Sigorta Hukuku I, Sigorta Müessesesi-Sigorta Mukavelesi, Gözden Geçirilmiş 5. Bası, İstanbul 1995, sh. 25-26.

A. Yabancı Hukuklarda Durum

Örneğin konuyu ilk düzenleyen hukuklardan biri olan Fransız hukukunda terim "scission" ana başlığı altında "division" ve "apport partiel d'actif" olarak anılmaktadır⁷. Alman hukuku ise "spaltung" ana başlığı altında "aufspaltung", "absplattung" ve "ausgliederung" alt türleri düzenlemektedir⁸. İsviçre hukukunda ise terim "scission" ana başlığı altında "division" ve "séparation" alt başlıkları altında incelenmektedir⁹. Amerikan hukukunda ise bölünme terimi "corporate division", "corporate separation" veya "divisive reorganisation" olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun alt gruplarını ise "split-up", "split-of" ve "spin-off" terimleri oluşturmaktadır¹⁰.

Yabancı hukuklardaki bu terimlerden genel başlık olarak kullanılan (Division - Spaltung – Scission - Corporate-division - Corporate-separation - Divisive reorganisation) terimlerinin Bölünme olgusunu ifade ettikleri açıktır. Bunların alt grubunu oluşturan (Aufspaltung – Division - Split-up) terimleri bölünen ortaklığın (aktif-pasif) malvarlığının tamamını yeni kurulan veya daha önce kurulmuş en az iki ortaklığa devrederek sona ermesi ve bölünen ortaklığın pay sahiplerinin malvarlığını devralan ortaklıkların pay sahipleri haline dönüşmesi durumunu açıklamak için kullanılmaktadır.

(Absplattung - Séparation - Split-of - Spin-off) terimlerinin bölünen ortaklığın sona ermesine gerek olmadan (aktif-pasif) malvarlığının belirli bölümünü yeni kurulan veya önceden kurulmuş bir ortaklığa devretmesi ve bölünen ortaklığın pay sahiplerinin malvarlığını devralan ortaklığın pay sahipleri haline dönüşmesini karşılamak üzere kullanılmaktadır.

Nihayet (Ausgliederung) terimi bir ortaklığın malvarlığının belirli bir bölümünü bir başka ortaklığa aynı sermaye olarak devrederek bu ortaklığa kendisinin iştirakini ifade etmek için kullanılmaktadır¹¹.

B. Türk Hukukunda Durum

Türk hukukunda ise yukarıda anılan terimlere karşılık olan, tam tercüme alınmamış bunun yerine üst kavram olarak bölünme terimi benim-

7 Bu konuda bkz. Loi 24 juin 1966 Sociétés commercial madde 371 ve 387 için YVES Chaput: Code De Commerce, Dalloz, 96. Bası, 2001 Paris, sh. 1900-1904.

8 Bu konuda bkz. Umwandlungsgesetz (UmwG) paragraf 123.

9 Bu konuda bkz. L. Fus 29.

10 CONARD Alfred F. Fundamental Changes in Marketable Share Companies, International Encyclopedia of Comparative Law, Volume XIII, Chapter 6, Tübingen, Paris, New York 1972, sh. 91.

11 Dikkat edilirse konunun bölünme işlemi ile ilgisi yoktur. Alman hukukundaki düzenlemeler sadece bölünmeye özgü olmayıp genel olarak ortaklıkların yeniden yapılanmalarını göz önüne aldıklarından bu hususu da aynı mevzuat içinde düzenlemiş bulunmaktadırlar. Hemen belirtelim ki İsviçre hukuku bakımından "dissociation" olarak tasarıda bulunan Alman hukukundaki "ausgliederung" benzer düzenleme hükmün kanunlaşma esnasında metinden çıkarılmıştır.

senmiş, diğer alt türleri açıklamak için ise tam bölünme ve kısmi bölünme terimleri kullanılmıştır¹².

Belirtmek gerekir ki, şu an için Türk Hukukunda bölünmeye ilişkin düzenlemeler sadece kısmi bölünmeyi anmakta tam bölünmeden kavram olarak bahsetmektedir.

Bu terim bir yandan yukarıda andığımız Anonim ve Limited Şirketlerin Kısmi Bölünme İşleminin Usul ve Esaslarının Düzenlenmesi Hakkındaki Ortak Tebliğin başlığında ve birinci maddesinde yer alırken, diğer yandan da SPK tarafından çıkarılan Halka Açık Anonim Ortaklıkların Bölünmelerinde Uyulacak Esaslar başlıklı 21.11.2003 tarih ve 60/1393 sayılı Kararın bir numarasında bulunmaktadır.

Buna karşılık Türk Hukukunda bu konudaki ilk kanuni düzenleme olan KVK'nun 38. maddesi tam bölünme veya kısmi bölünme kavramlarına yer vermeksizin bu kavramları vergisel açıdan tanımlamıştır¹³. Bu düzenleme bölünme bakımından tek kanuni düzenleme olma özelliğini de henüz muhafaza etmektedir.

Bu sebeple biz de, bölünmeye ilişkin Alman, İsviçre ve Amerikan hukuklardaki yukarıda terim adı altında verdiğimiz düzenlemeler hakkında genel bilgi verdikten sonra İsviçre hukukunda bu konuda yapılan değişikliği örnek alarak bir çalışma yapmayı uygun buluyoruz.

3. Türler

Özellikle bölünmeye ilişkin terimleri belirlerken yaptığımız tespitler çerçevesinde yabancı hukuktaki durumu kısaca özetlemek gerekmektedir. Bu yolla bölünmenin iki türü hakkında da genel bir bilgi vermek olanağı ortaya çıkacaktır. Yukarıda da işaret ettiğimiz gibi bölünme üst kavramını iki ana alt kavram halinde incelemek mümkündür. Bunlar tam bölünme ve kısmi bölünme kavramlarıdır.

Hemen belirtelim ki, bölünmeye ilişkin başkaca alt ayrımlar yapılması da mümkündür. Ancak bu alt ayrımlar bölünme kavramına yönelik olmayıp, bölünme sonucu malvarlığını devralacak ortaklık ya da ortaklıkların önceden var olup olmamasına göre veya malvarlığı bölünen ortaklığın pay sahip-

12 Bu konuda bkz. HELVACI Mehmet: Anonim Ortaklıkların Bölünmesi, Türk Hukukunun Avrupa Birliği Hukukuna Uyumu-Acquis Communautaire'in Alınması- Açıklamalar, Değerlendirmeler, Öneriler, İstanbul 2001, sh. 574, dpn. 6; TEKİNALP Ünal: Ticaret Hukuku Yönünden Şirketlerin Bölünmesi, Hisse Değişimi ve 4684 Sayılı Kanun'un İşlerliği, Mükellefin Dergisi, 2001, Sayı 106, sh. 31-42. GÜNDÜZ: agm. sh. 61 vd..

13 Hemen belirtelim ki; söz konusu kavramlar "Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnmelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu(1/876)" içinde kanunun gerekçesi açıklanırken "maddede yapılan düzenleme, bir şirketin tam veya kısmi bölünmesine imkan sağlamaktadır" denerek anılmıştır. Bu konuda bkz. TBMM Sıra Sayısı 713, Dönem 21 Yasama Yılı 3, sh. 7.